

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR ADB „GJENSIDIGE“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2022-02-25 Nr. 429-64
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjos ir ADB „Gjensidige“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Pareiškėja ir draudikas sudarė Gyventojų turto draudimo sutartį (draudimo liudijimo Nr. (*duomenys neskelbtini*)) (toliau – Turto draudimo sutartis), kuria draudiko parengtų Gyventojų turto draudimo taisyklių Nr. 060 (galioja nuo 2017 m. kovo 21 d.) (toliau – Taisyklės) pagrindu nuo 2020 m. rugsėjo 13 d. iki 2021 m. rugsėjo 12 d. buvo apdrausti pareiškėjos turtiniai interesai, susiję su galima žala pareiškėjos butui, esančiam (*duomenys neskelbtini*), ir jame esančiam namų turtui.

2021 m. rugsėjo 7 d. pareiškėja informavo draudiką, kad, 2021 m. rugpjūčio 15 d. apsilankiusi pirmiau minėtame bute, pastebėjo dėl vandens poveikio apgadintus virtuvės baldus – apatinės virtuvės komplekto dalies spinteles ir baro stalo paviršių. Pareiškėjos pranešimo pagrindu draudikas pradėjo administruoti žalą.

2021 m. rugsėjo 16 d. draudiko įgaliotas asmuo atvyko į butą ir apžiūrėjo apgadintą turtą, padarė apgadinimų nuotraukas, parengė Turto apžiūros aktą (toliau – Aktas). Jame aprašyti užfiksuoti apgaditimai – ant stalviršio matomos neaiškios dėmės ir išsipūtusios kelių spintelių plokštės, nurodyta įvykio priežastis – dėl užsikimšusio kanalizacijos stovo išsiliejusios nuotekos. Aktą pasirašė draudiko įgaliotas asmuo ir pareiškėjos atstovė.

2021 m. spalio 7 d. draudiko darbuotoja informavo pareiškėją apie priimtus sprendimus dėl draudimo išmokos mokėjimo. El. laiške nurodyta, kad draudimo išmoka už spintelių apgadinimus buvo apskaičiuota atsižvelgiant į Taisyklių nuostatas, reglamentuojančias turto draudimu apdraustam turtui taikomą nusidėvėjimą. Draudiko darbuotoja paaiškino, kad draudikas vadovavosi pareiškėjos pateiktu remonto pasiūlymu, kuriame nurodyta keičiamų spintelių kaina siekia 536,48 Eur, o montavimo darbų kaina yra 53,65 Eur. Reikalingoms dalims buvo pritaikytas 70 proc. (375,53 Eur) nusidėvėjimas, taip pat 90 Eur besąlyginė išskaita ir taip buvo apskaičiuota 124,60 Eur draudimo išmoka. Kartu buvo pateiktas draudiko pranešimas, kuriame nurodyta, kad draudimo išmoka už stalviršio apgadinimus mokama nebus. Draudiko vertinimu, spintelės apgadinimus lėmė iš kriauklės išsiliejusios nuotekos, o stalviršio apgadinimai yra priešingoje virtuvės baldų komplekto dalyje ir jie nėra susiję su nuotekų išsiliejimu iš kriauklės.

2021 m. spalio 14 d. el. laišku pareiškėja informavo draudiką, kad nesutinka su priimtais sprendimais. Pasisakydama dėl virtuvės spintelių remonto pareiškėja nurodė, kad virtuvės baldų išorinė dalis buvo atnaujinta 2019 metų lapkritį, ir pateikė 2019 m. lapkričio 30 d. sąskaitą Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Sąskaita už spinteles), nurodė, kad yra tai galinčių patvirtinti liudininkų. Pareiškėja taip pat paaiškino, kad nepavyko rasti tokių pačių kaip apgadintos plokščių ir dėl to reikės keisti visas dureles. Pareiškėjos vertinimu, draudiko ekspertės atsiųsta informacija apie apskaičiuotą 124,60 Eur draudimo išmoką yra niekuo nepagrįsta, nes tokiais skaičiavimais buvo nubraukta daugiau nei 5 000 Eur siekianti žala. Pasisakydama dėl draudiko pranešime nurodytos aplinkybės, jog stalviršis buvo apgadintas ne to paties nuotekų išsiliejimo iš kriauklės metu, pareiškėja paaiškino įvykį užfiksuosianti atskirai, ir tą pačią dieną pateikė draudikui atskirą pranešimą apie stalviršiui padarytą žalą.

Tą pačią dieną draudikas pateikė pareiškėjai pranešimą apie priimtą sprendimą nemokėti draudimo išmokos, kuris buvo grindžiamas iš esmės tomis pačiomis aplinkybėmis,

kurios buvo nurodytos 2021 m. spalio 7 d. pranešime.

Vertinant pareiškėjos nurodytas aplinkybes dėl spintelių atnaujinimo, draudikui kilo abejonių dėl pateiktos Sąskaitos už spinteles originalumo, todėl jis 2021 m. spalio 25 d. raštu kreipėsi į Valstybinę mokesčių inspekciją (toliau – VMI), prašydamas pakomentuoti, ar minėta sąskaita gali būti pripažinta tinkamu ir galiojančiu finansiniu dokumentu. Kreipimesi į VMI draudikas nurodė, kad joje pasigedo paslaugas suteikusio asmens rekvizitų, veiklos kodo, joje nurodytu telefono numeriu prisiskambinti nepavyksta, į joje nurodytu el. paštu nusiųstą el. laišką niekas nesureagavo. Draudikas taip pat nurodė, kad sąskaitos rekvizitų dalyje žodis „invice“ parašytas su klaida, nes turėtų būti „invoice“ (sąskaita), taip pat galimai su klaida nurodyta ją išrašiusio asmens pavardė „Kapaliskas“ (galimai turėtų būti „Kapalinskas“).

2021 m. spalio 27 d. draudiko turto žalų skyriaus vadovas kreipėsi į UAB „AcrylicStone LT“ dėl galimos stalviršio dėmės atsiradimo priežasties ir paviršiaus atnaujinimo kainos. Bendrovės atstovas nurodė įtariantis, kad buvo užpilta kokios nors chemijos, spirituotų skysčių ar panašių medžiagų, ir nurodė, kad visą stalviršį galima atnaujinti už 370 Eur.

Tą pačią dieną draudiko darbuotoja informavo UAB „SMART CLAIMS“, kad reikalinga apžiūra ir ekspertinė nuomonė dėl įvykio priežasties, paaiškino pareiškėjos nurodytas įvykio aplinkybes, nurodė, kad reikia įvertinti, kada baldai buvo pagaminti, kokia jų remonto kaina. Bendrovei buvo perduotas buto adresas ir pareiškėjos telefono numeris. UAB „SMART CLAIMS“ atstovė tą pačią dieną informavo draudiką, kad jos darbuotoja kalbėjo su pareiškėja telefonu, tačiau į butą įleisti ekspertę ji atsisakė, nurodė, kad apžiūroje dalyvauti kitų žmonių neprašys. Bendrovė taip pat nurodė, jog pareiškėja teigė, kad apžiūra jau buvo atlikta.

Pareiškėja nesutiko su draudiko sprendimais ir 2021 m. lapkričio 10 d. kreipėsi į Lietuvos banką, prašydama išnagrinėti tarp jos ir draudiko kilusį ginčą bei rekomenduoti draudikui išmokėti: 1) papildomą 1 442,18 Eur draudimo išmoką už spintelių remontą; 2) 4 932,30 Eur draudimo išmoką, padengiančią stalviršio remonto išlaidas. Pareiškėja teigė, kad draudikas, padarydamas išvadą, kad stalviršis negalėjo būti apgadintas dėl jį pasiekusių nuotekų iš kriauklės, paneigė visiems žinomą faktą, kad skystis kietu paviršiumi teka. Taip pat nurodė, kad draudikas dirba neprofesionaliai, jis nepagrindė savo priimtų sprendimų, siūlė atlikti papildomą apžiūrą, tačiau draudiko ekspertas jau buvo apžiūrėjęs butą 2021 m. rugsėjo 16 d. Pareiškėja teigė, kad skambinusios moters, norėjusios patekti į butą, paprašė persiųsti informaciją, kokia užduotis buvo pavesta, ir sutartį, įrodančias, kas jai pavedė atlikti užduotį ir kokios jos pareigos, tačiau moteris nurodė nieko neturinti, tuo pokalbis ir baigėsi. Šio kreipimosi pagrindu 2021 m. lapkričio 17 d. buvo pradėtas šalių ginčo nagrinėjimas Lietuvos banke.

2021 m. lapkričio 23 d. VMI pateikė atsakymą į draudiko 2021 m. spalio 25 d. paklausimą, jame nurodė, kad, įforminant paslaugos ar prekių perdavimo faktą, apskaitos dokumente turi būti nurodytas paslaugą suteikusio ūkio subjekto pavadinimas ir kodas.

2021 m. lapkričio 25 d. pranešime draudikas pareiškėjai nurodė nutraukęs įvykio aplinkybių nagrinėjimą ir neturįs pagrindo keisti priimto sprendimo, nes: 1) sąskaitoje turėtų būti nurodytas paslaugą suteikusio ūkio subjekto pavadinimas ir kodas, tačiau Sąskaitoje dėl spintelių šių duomenų identifikuoti nepavyko, joje nurodytu telefono numeriu su niekuo nepavyksta susisiekti, o nurodytas interneto puslapis neegzistuoja, todėl draudikas negali vertinti dokumento kaip pagrindžiančio spintelių atnaujinimo faktą; 2) pareiškėjos pateikta jos pačios surašyta sąmata nepagrindžia didesnės, nei apskaičiavo draudikas, žalos už spintelių apgadinius; 3) stalviršio apgaditimai nėra susiję su deklaruotu įvykiu (nuotekų išsiliejimu iš kriauklės). Draudikas taip pat nurodė, kad atlikdamas pakartotinę apžiūrą norėjo įsitikinti dėl priimto sprendimo pagrįstumo ir patikrinti, ar spintelės buvo atnaujintos, tačiau tokia galimybė suteikta nebuvo, apžiūros pareiškėja atsisakė.

2021 m. lapkričio 27 d. Lietuvos banke buvo gautas draudiko atsiliepinimas į pareiškėjos kreipimąsi. Draudikas paaiškino žalos administravimo metu atliktą apgadinto turto apžiūrą, nustatęs, kad dėl vandens poveikio yra išsipūtusios kelių apatinių virtuvės baldų komplekto spintelių plokštės, o ant stalviršio paviršiaus yra dėmių. Gavęs pareiškėjos pateiktą atkuriamųjų darbų pasiūlymą, draudikas priėmė sprendimą išmokėti draudimo išmoką už spintelių apgadinius, o už stalviršio apgadinius draudimo išmokos nemokėjo, nes iš surinktos informacijos nenustatė, dėl kokių rizikų pasireiškimo minėta žala galėtų būti pripažinta draudžiamuoju įvykiu. Pareiškėjai pakartotinai užregistravus stalviršio žalą, draudikas nurodė priėmęs analogišką sprendimą.

Atsiliepime taip pat teigiama, kad pareiškėja, 2021 m. spalio 14 d. išreiškusi nesutikimą dėl draudiko sprendimų, kartu pateikė Sąskaitą už spinteles ir patikslintą virtuvės remonto sąmatą, joje nurodyta suma – 1 743 Eur. Draudikas paaiškino norėjęs išsiaiškinti, kas sudarė

patikslintą virtuvės remonto sąmatą, nes joje nebuvo jokių sudariusio asmens kontaktų, ir telefonu susitarė, kad pareiškėja pateiks pasiūlymą parengusio asmens kontaktus. Anot draudiko, pareiškėja iš pradžių pateikė tik pirminį žalos apskaičiavimą, o ne pasiūlymą sudariusio asmens kontaktus, po dar vieno prašymo pareiškėja nurodė sąmatą sudariusi pati po pokalbio su remonto darbus sutikusi atlikti žmogumi. Draudikas teigė negalėjęs vertinti tokios sąmatos kaip objektyvios ir manęs, kad sąmata buvo surašyta tikslingai, siekiant, kad būtų padengtas draudiko pritaikytas nusidėvėjimas.

Sąskaita už spinteles, draudiko vertinimu, neįrodo, kad 2019 metais virtuvės baldų komplekto spintelės buvo atnaujintos, nes sąskaita neatitiko buhalterinių reikalavimų, joje nurodytas interneto puslapis neegzistuoja, nepavyko susisiekti joje nurodytu telefono numeriu, nenurodytas sąskaitą išrašęs subjektas, jo kodas. Draudikas nurodė dėl sąskaitos papildomai kreipęsis į VMI ir gavęs atsakymą, kad dokumente turėjo būti nurodytas ūkio subjekto pavadinimas ir kodas, šis dokumentas, anot draudiko, sustiprino abejones dėl dokumento tikrumo.

Draudikas paaiškino, kad, pareiškėjai nesutikus su sprendimu nemokėti draudimo išmokos už baro stalviršio sugadinimus, jis papildomai kreipėsi į specialistus dėl sugadinimų priežasties ir sugadinimų remonto kainos. Iš specialisto, kurio veikla susijusi su virtuvinių stalviršių pardavimu ir remontu, gavo atsakymą, kad apgadainimai galėjo atsirasti dėl chemijos, spiritinių skysčių ar pan. ir kad stalviršio remonto kaina yra 370 Eur. Tačiau šios išvados, draudiko nuomone, nesudaro pagrindo keisti priimto sprendimo, nes namų turtas apdraustas „MIDI“ draudimo variantu nuo ugnies, gamtinių jėgų, vandens, vandens prasiskverbimo pro pastato konstrukcijas, vagystės su įsilaužimu ir vandalizmo po įsilaužimo, plėšimo, vagystės iš aptveto sklypo teritorijos, trečiųjų asmenų veikos, dužimo ir skilimo, medžio užvirtimo, transporto priemonės atsitrengimo, elektros prietaisų gedimų dėl elektros įtampos svyravimų, vidinių gedimų, po draudžiamųjų įvykių atsiradusių nuostolių, papildomų išlaidų draudimo vietai po draudžiamąjį įvykių sutvarkyti ir kitų rizikų, tačiau nėra nustatytos nė vienos rizikos, galėjusios lemti stalviršio apgadainimus.

Kadangi draudiko išvados neatitiko pareiškėjos pateikto aplinkybių vertinimo, draudikas nurodė su pareiškėja susisiekęs telefonu ir pasiūlęs ginčą spręsti taikiai, išmokant 200 Eur draudimo išmoką, tačiau pareiškėja nesutiko ir pokalbio metu buvo sutarta, kad turtą pakartotinai apžiūrės ekspertas. Nepaisant to, UAB „SMART CLAIMS“, kuriai draudikas pavedė atlikti turto apžiūrą ir pateikti ekspertinio pobūdžio išvadas, informavo, kad pareiškėja atlikti apžiūros nesutinka, į butą neįleidžia. Vėliau, gavęs informaciją iš VMI, draudikas teigė įvertinęs visą surinktą informaciją ir informavęs pareiškėją apie sprendimą nekeisti priimto sprendimo.

2021 m. sausio 20 d. pareiškėja pateikė Lietuvos bankui papildomus paaiškinimus dėl kilusio ginčo aplinkybių. Juose nurodyta, kad Sąskaita už spinteles yra parengta ne pagal Lietuvos, o pagal Vokietijos teisės aktų reikalavimus, nes spintelių atnaujinimo darbus atlikęs asmuo negyvena Lietuvoje. Anot pareiškėjos, Sąskaita už spinteles yra su visais reikalingais rekvizitais, nėra duomenų, kad joje nurodytu telefono numeriu buvo bandyta susisiekti, minimo telefono numerio išsklotinėje nėra nė vieno praleisto skambučio iš Lietuvos. Pasisakydama dėl neveikiančios interneto svetainės, pareiškėja nurodė, kad ji šiuo metu yra keičiama, be to, Sąskaita už spinteles yra 2019 metų, todėl tai, kad puslapis šiuo metu neveikia, neturi jokios reikšmės.

Pareiškėja taip pat teigė, kad visos sąskaitos, kurios buvo pateiktos draudikui, buvo tokio paties formato. Kadangi darbus atlikti besiruošiantis asmuo tuo metu buvo labai užsiėmęs, tai sąmatas parengė pati pareiškėja. Jos teigimu, prieš tai pateikta tokio paties formato sąmata draudikui tiko, todėl teiginiai, jog patikslinta sąmata yra netinkama, neturi teisinės galios. Pareiškėja nurodė žinanti ir tai, kad po remonto nesutaps suremontuotų ir senų spintelių spalvos, todėl draudikas privalo atsižvelgti į tai, kad teks keisti visų spintelių išorines dalis ir išmokėti jų keitimą atlyginančią draudimo išmoką.

Paaiškinimuose taip pat nurodyta, kad pareiškėjai nebuvo pateikti jokie tyrimai, susiję su stalviršio apgadainimais, buvo pateikta tik viena nuotrauka su priedais, iš kurio galima suprasti, kad draudikas neigia faktą, jog kietu ištisiniu paviršiumi skystis teka. Anot pareiškėjos, jeigu išdžiūvusio skysčio pėdsakas nėra apvalios formos ar kitokios formos, turinčios visas kraštines, tai reiškia, kad jis yra atitekėjęs.

Galiausiai pareiškėja dar kartą nurodė nesutikusi į butą įleisti žmogaus, kuris jai pasirodė įtartinas, negalėjo paaiškinti, iš kokios įmonės yra, negalėjo persiųsti savo ekspertinę kvalifikaciją ir pavestą atlikti užduotį pagrindžiančių dokumentų.

Lietuvos bankas perdavė pareiškėjos paaiškinimus draudikui ir paprašė pateikti

atsikirtimus, jeigu draudikas matytų tokį poreikį. 2022 m. sausio 27 d. draudikas informavo, kad pabandys dar kartą susisiekti su pareiškėja ir susitarti dėl pakartotinės apžiūros, taip pat dar kartą pabandys susisiekti su Sąskaitą už spinteles išrašiusiu meistru, o 2022 m. vasario 4 d. pranešė, kad keletą kartų bandė prisiskambinti asmeniui, kuris galimai atnaujinto virtuvės komplektą, tačiau 2022 m. vasario 2–3 d. susisiekti nepavyko, sąskaitoje nurodytu numeriu niekas neatsiliepė, bandymai susisiekti po 8–9 sekundžių trukmės skambinimo signalo nutrūkdavo, taip pat paaiškino, kad susisiekė su pareiškėja dėl galimybės atlikti pakartotinę apžiūrą, tačiau tai padaryti ji kategoriškai atsisakė.

Atsižvelgęs į draudiko nurodytas aplinkybes ir manydamas, kad nagrinėjamu atveju yra galimybė šalims ginčą užbaigti taikiai susitarimu, Lietuvos bankas 2022 m. vasario 4 d. papildomai kreipėsi į pareiškėją, nurodė gavęs informaciją iš draudiko, kad Sąskaitoje už spinteles nurodytu telefono numeriu su niekuo nepavyksta susisiekti, taip pat kad pareiškėja kategoriškai nesutinka, kad būtų atlikta pakartotinė apžiūra. El. laišku Lietuvos bankas siekė pasitikslinti, dėl kokių priežasčių pareiškėja nesutinka, kad būtų atlikta papildoma apžiūra ir įvertinta spintelių būklė (tai, ar jos yra atnaujintos) bei stalviršio apgadinių priežastys, nurodė manęs, kad abipusių nuolaidų būdu šalys gali pasiekti jų interesus atitinkantį sprendimą, kaip tai numatyta Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 46 punkte.

2021 m. vasario 5 d. el. laiške pareiškėja nurodė, kad draudiko darbuotojai turėjo užtektinai laiko ir sąlygų įrodyti savo sprendimus, tačiau to nepadarė.

2021 m. vasario 8 d. draudikas informavo dar kartą bandęs susisiekti Sąskaitoje už spinteles nurodytu telefono numeriu, tačiau niekas neatsiliepė, signalas būna geras, po kurio laiko įsijungia autoatsakiklis, niekas neperskambina. Draudikas taip pat paaiškino užsienio mokesčių teisės klausimais užsiimančiai bendrovei išsiuntęs paklausimą dėl Sąskaitos už spinteles autentiškumo.

2021 m. vasario 9 d. draudikas pateikė el. susirašinėjimo su teisinės, mokestinės ir verslo konsultacijas teikiančia UAB „RODL & PARTNER“ duomenis. Bendrovė nurodė, kad Sąskaita už spinteles nėra akivaizdžiai suklastota, tačiau joje trūksta paslaugos teikėjo pavadinimo ir adreso, paslaugos atlikimo datos, pateiktas galimai neteisingas mokesčių mokėtojo numeris. Anot bendrovės, nors sąskaita nėra akivaizdžiai suklastota, tačiau atsižvelgiant į trūkstamą informaciją ir neveikiančią interneto svetainę, tikėtina, kad ji gali būti netikra.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Iš ginčo šalių pateiktų duomenų matyti, kad ginčas tarp šalių kilo dėl: 1) draudimo išmokos, atlyginančios spintelėms padarytą žalą, dydžio; 2) draudiko sprendimo stalviršio apgadinius (nenusivalančią dėmę) pripažinti nedraudžiamuoju įvykiu pagrįstumo.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.189 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią. Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas: šalys turi teisę laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūrą nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja įstatymams.

Šalių sudaryta Turto draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalies nuostatomis, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Nuo pasirinktos draudimo apsaugos priklauso draudikui mokamo atlyginimo už prisiimtus įsipareigojimus, t. y. draudimo įmokos, dydis. Kasacinio teismo praktikoje yra nurodyta, kad draudimo sutartimi draudimo objektui teikiama draudimo apsauga nėra absoliuti – draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013*). Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, kurios laikomos standartinėmis draudimo sutarties sąlygomis, paprastai taikomomis visiems draudėjams, sudarantiems atitinkamos draudimo rūšies sutartį su tuo pačiu draudiku, tiek draudimo liudijime aptartose individualiose sąlygose. Draudimo taisyklėse nustatomi atvejai, kurie laikytini draudžiamaisiais įvykiais, taip pat kurie tokiais nelaikytini (*Lietuvos*

Aukščiausiojo Teismo 2012 m. kovo 13 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012). Draudimo taisyklėse taip pat įtvirtinamos kitos draudimo sutarčių standartinės sąlygos, įskaitant draudiko, draudėjo, apdraustojo, naudos gavėjo ir nukentėjusio trečiojo asmens teises ir pareigas, žalos nustatymo tvarką, draudimo išmokų apskaičiavimo ir išmokėjimo terminus ir tvarką ir kitas su draudimo sutarčių vykdymu susijusias sąlygas.

Pareiškėja, su draudiku sudarydama Turto draudimo sutartį, siekė apsaugoti savo turtinius interesus, o draudikas įsipareigojo išmokėti draudimo išmoką įvykius ne bet kokiam įvykiui, dėl kurio pareiškėjas patiria nuostolių, o Turto draudimo sutartyje (draudimo liudijime ar Taisyklėse) nustatytam draudžiamajam įvykiui, ir ne bet kokią draudimo išmoką, o tokia, kuri apskaičiuojama Turto draudimo sutartyje (draudimo liudijime, Taisyklėse ar kitose sutarties sudedamosiose dalyse) nurodyta tvarka.

Atsižvelgiant į tai, siekiant nustatyti draudimo apsaugos galiojimo ribas ir įvertinti draudiko nustatytą draudimo išmokos už apgadintas virtuvės baldų spinteles, dydį bei sprendimo nemokėti draudimo išmokos už virtuvės baldų komplekto stalviršio apgadinius, toliau vertinamos draudimo apsaugos ribas ir žalos bei draudimo išmokos apskaičiavimo bei mokėjimo tvarką apibrėžiančios draudimo liudijimo ir Taisyklių nuostatos, taip pat su ginčo aplinkybių vertinimu susiję kiti teisės aktų reikalavimai.

Dėl draudimo išmokos, atlyginančios spintelėms padarytą žalą, dydžio

Iš bylos duomenų nustatyta, kad pareiškėjos interesai, susiję su namų turtu, buvo apdrausti draudimo būdu „Pirma rizika“ ir draudimo variantu „MIDI“ nuo gamtinių jėgų, vandens, vandens prasiskverbimo pro pastato konstrukcijas, vagystės su įsilaužimu ir vandalizmo po įsilaužimo, plėšimo, vagystės iš aptverto sklypo teritorijos, trečiųjų asmenų veiklos, dužimo ir skilimo, medžio užvirimo, transporto priemonės atsitrekinimo, elektros prietaisų gedimų dėl elektros įtampos svyravimų, vidinių gedimų, dėl draudžiamųjų įvykių atsiradusių nuostolių ir papildomų išlaidų draudimo vietai po draudžiamąjį įvykių sutvarkyti rizikos.

Pagal Taisyklių 45.1 papunktį, draudikas moka draudimo išmokas už žalias, sukeltas staigaus ir netikėto vandens, skysčių, nuotekų ar garų išsiveržimo iš apdraustuose pastatuose, butuose esančių: a) vandentiekio, kanalizacijos, šildymo, garo, oro kondicionavimo, lietaus nuotekų, vonių, baseinų ir kitų sistemų vamzdinių; b) įrenginių ir prietaisų, nuolatinei prijungtų prie minėtų vamzdinių (pavyzdžiui, šildymo katilų, radiatorių, vandens boilerių ir pan.); c) buitinės technikos (pavyzdžiui, skalbimo mašinų, indaplovių ir pan.) su sąlyga, kad ši įranga nuolat prijungta prie sistemų ir naudojama pagal gamintojo ir (ar) importuotojo reikalavimus bei rekomendacijas; d) akvariumų, kitų talpų (pavyzdžiui, vyno butelių) jiems skilus ar sudužus.

Nagrinėjamu atveju tarp šalių nėra ginčo dėl to, kad spintelėlių apgaditimai susiję su Taisyklių 45.1 papunktyje apibrėžtu vandens rizikos draudžiamuoju įvykiu, kuris įvyko dėl a) dalyje nurodytų priežasčių: nuotekos per kriauklę išbėgo iš nuotekų vamzdžio ir apgadino ties kriaukle esančią baldų komplekto (spintelėlių) dalį. Tačiau šalys nesutaria dėl draudimo išmokos dydžio. Draudimo išmoką nagrinėjamu atveju lemia namų turto draudimo būdas, turto naudojimo trukmė (amžius) ir kitos Taisyklėse įtvirtintos draudimo išmokos apskaičiavimo sąlygos.

Pažymėtina, kad pareiškėjai išduotame draudimo liudijime nurodytas turto draudimo būdas – „Pirma rizika“. Pagal Taisyklių 91.6 papunktį, draudžiant namų turtą pirmosios rizikos draudimu ir (arba) pagal sąrašą bei visais atvejais draudžiant namų turtą pagalbiniuose pastatuose, namų turtas, draudžiamąjį įvykių dieną ne senesnis nei 5 metų, yra draudžiamas nauja verte, o senesnis nei 5 metų namų turtas yra draudžiamas likutine verte. Nusidėvėjimas šiam turtui yra apskaičiuojamas atsižvelgiant į draudžiamąjį įvykių dieną, vadovaujantis Taisyklių 142 punkte nurodytomis namų turto metinėmis nusidėvėjimo normomis. Nauja vertė – tai išlaidos tokios pat paskirties, rūšies, tipo, kokybės, galingumo ir kitų parametrų naujam turtui įsigyti arba jį suremontuoti, naudojant naujas detales (Taisyklių 91.1 papunktis). Likutinė vertė – tai nauja vertė atėmus nusidėvėjimą, skaičiuojamą pagal Taisyklių 142 punktą (Taisyklių 91.2 papunktis).

Iš bylos duomenų matyti, kad draudikas draudimo išmoką apskaičiavo remdamasis Taisyklių 133.1 papunkčiu, kuriame nurodyta, kad kai pastatai, butai, namų turtas apdrausti likutine verte ir dėl draudžiamąjį įvykių jie buvo sugadinti, nuostoliu laikoma turto remonto kaina, tačiau išmoka yra mažinama pritaikant nusidėvėjimą, nustatytą šių taisyklių 142 ir 146 punktuose. Nusidėvėjimas skaičiuojamas tik sugadintų pastatų, butų ar daiktų remontui naudojamoms medžiagoms ir detalėms. Namų turto nusidėvėjimas yra skaičiuojamas nuo

sunaikinto ar prarasto namų turto įsigijimo ir (ar) pagaminimo dienos vieno mėnesio tikslumu pagal šią taisyklių 142 punktą. Iš bylos duomenų matyti, kad, gavęs pačios pareiškėjos parengtą sąmatą, kurioje nurodyta, kad spintelių remontui reikalingos dalys kainuos 536,48 Eur, o montavimo darbai kainuos 53,65 Eur, draudikas sutiko ja vadovautis kaip nuostolio dydį pagrindžiančiu dokumentu. Vadovaudamasis Taisyklių 142 punkte nurodyta nusidėvėjimo norma (5 proc. per metus) baldams ir nustatęs, kad ji yra didesnė nei 70 proc., draudikas pritaikė Taisyklių 145 punkte įtvirtintą sąlygą, kad jei daiktas yra nusidėvėjęs daugiau nei 70 proc., tai laikoma, kad jo likutinė vertė yra lygi 30 proc. jo naujos vertės. Tuomet 536,48 Eur remontui reikalingų dalių kainai pritaikė 70 proc. (375,53 Eur) nusidėvėjimą, draudimo liudijime įtvirtintą 90 Eur besąlyginę išskaitą ir taip apskaičiavo 124,60 Eur draudimo išmoką už spintelių apgadinius (536,48 Eur + 53,65 Eur – 375,53 Eur – 90 Eur).

Pareiškėjos teigimu, tokia išmoka nėra pakankama, nes draudikas neatsižvelgė į tai, jog spintelių fasadas 2019 metų pabaigoje buvo atnaujintas. Remiantis Taisyklių nuostatomis, jeigu būtų nustatyta, kad apgadintos spintelių dalys iš tiesų buvo atnaujintos 2019 metais, tai tokios dalys, pagal Taisyklių 91.6 papunktį, turėtų būti draudžiamos nauja verte, o nuostoliai už tokias dalis apskaičiuojami Taisyklių 133.1 papunktyje nustatyta tvarka, pagal naują turto (šiuo atveju remontui reikalingų dalių) vertę, neviršijant naujos vertės įvykio dieną.

Spintelių atnaujinimo faktui pagrįsti pareiškė pateikė Sąskaitą už spinteles, joje nurodytos pozicijos, apimančios virtuvės spintelių durelių gamybą, stalčių fasadų gamybą, montavimo darbus, už visus darbus, anot pareiškėjos, buvo sumokėta sąskaitoje nurodyta 1 439,20 Eur suma. Sąskaitoje nurodyta darbų atlikimo data – 2019 metų lapkričio mėnuo, sąskaitos išrašymo data – 2019 m. lapkričio 30 d. Sąskaitos apačioje yra nurodytas skaitmenų junginys, įvardytas „ID“, taip pat el. pašto adresas, telefono numeris, interneto svetainės adresas, kurie, galima manyti, yra susiję su paslaugas suteikusi asmeniu. Joje taip pat matomas fizinio asmens, įvardyto kaip „H. Kapaliskas“, parašas.

Draudikui kilo įtarimų dėl minėtos sąskaitos autentiškumo, todėl jis kreipėsi į VMI su prašymu pakomentuoti, ar sąskaita atitinka Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus. VMI atsakyme nurodyta, kad sąskaitos dokumente turi būti nurodytas paslaugą suteikusio ūkio subjekto pavadinimas ir kodas. Pareiškėjos draudiko pateikta pozicija dėl Sąskaitos už spinteles vertinimo, pagrįsta VMI atsakymu, taip pat teiginiais, kad draudikui nei el. paštu, nei telefonu nepavyksta susisiekti su minėta sąskaitą išrašiusiu asmeniu, netenkinu, ji nurodė, kad Sąskaita už spinteles atitinka Vokietijos, o ne Lietuvos teisės aktų reikalavimus. Gavęs šią informaciją, draudikas kreipėsi į teisinės konsultacijas teikiančią bendrovę, ši, įvertinusi sąskaitos turinį, nurodė, kad yra tikimybė, jog sąskaita yra netikra, nes joje trūksta dalies informacijos. Byloje pateikti skambučių iš mobiliojo telefono duomenys patvirtina, kad draudikas bandė susisiekti su sąskaitą išrašiusiu asmeniu telefonu, t. y. ne vieną kartą minėtam asmeniui skambino, tačiau skambučiai nebuvo sėkmingi. Kaip nurodė draudikas, sąskaitoje nurodyto telefono numerio naudotojas taip pat neperskambino. Iš viešai prieinamų duomenų matyti, kad Sąskaitoje už spinteles nurodytas interneto puslapis taip pat neveikia. Apie tai, kad sąskaita yra neįprasta ir bus vertinama, draudikas informavo ir pareiškėją, tačiau kitų duomenų, leidžiančių įsitikinti sąskaitos autentiškumu, faktiniu jos apmokėjimu ir faktiniu darbų atlikimu, byloje nėra.

Draudikas, norėdamas įsitikinti, ar apgadintos spintelės iš tiesų buvo atnaujintos, pavedė savo partneriui UAB „SMART CLAIMS“ apžiūrėti turtą ir įvertinti, be kita ko, kada baldai buvo pagaminti, tačiau pareiškėja įsileisti draudiko partnerės atlikti apžiūros nesutiko (nurodė, kad paskambinęs asmuo negalėjo nurodyti pareiškėjos reikalautos informacijos ir atsiųsti dokumentų, patvirtinančių kompetenciją, užduoties turinį ir pan.). Iš byloje pateiktų draudiko ir pareiškėjos paaiškinimų matyti, kad, ir pačiam draudikui kreipusis į pareiškėją dėl turto apžiūros, pareiškėja nesutiko, kad apžiūra būtų atlikta, o Lietuvos bankui paprašius nurodyti tokio nesutikimo motyvus, pareiškėja nurodė, kad draudikas turėjo pakankamai laiko pagrįsti savo sprendimus.

Lietuvos banko nuomone, draudikas gavo patikimos informacijos, leidžiančios abejoti Sąskaitos už spinteles autentiškumu ir faktiniu darbų, nurodytų joje, atlikimu, todėl siekis patikrinti pareiškėjos teiginius, kad spintelės buvo atnaujintos, yra objektyviai paaiškinamas ir pagrįstas, jis nėra perteklinis ir yra skirtas tam, kad būtų tinkamai apskaičiuota pareiškėjai pagal Turto draudimo sutartį priklausanti draudimo išmoka. Pažymėtina, kad draudikas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 98 straipsnio 2 dalimi, privalo tirti aplinkybes, būtinas draudžiamojo įvykio faktui, pasekmėms ir draudimo išmokos dydžiui nustatyti, dėdamas reikiamas pastangas, o pagal to paties straipsnio 3 dalį, draudikas neturi teisės išmokėti draudimo išmokos ar atsisakyti ją išmokėti, neįsitikinęs, kad draudžiamasis

įvykis buvo (1 punktas) ar atsisakyti išmokėti draudimo išmoką, nepatikrinęs visos jam prieinamos informacijos (2 punktas). Nagrinėjamu atveju draudiko veiksmai sietini būtent su minėtų teisės aktuose įtvirtintų reikalavimų įgyvendinimu.

Akcentuotina tai, jog kasacinis teismas yra ne kartą konstatavęs, kad draudimo sutartis, be kita ko, yra fiduciarinė, t. y. grindžiama jos šalių didžiausio tarpusavio pasitikėjimo principu, dėl to draudimo sutarties šalys privalo būti viena kitai absoliučiai atviros ir atskleisti viena kitai visą informaciją, kuri gali būti reikšminga šiai sutarčiai sudaryti bei jos sąlygoms nustatyti ir vykdyti (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2008 m. lapkričio 17 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-518/2008*). Draudimo santykių ypatumai lemia šių santykių dalyvių pareigą ypač glaudžiai bendradarbiauti ir kooperuotis, padedant įgyvendinti vienas kitam savo teises bei vykdyti pareigas. Sąžiningai ir tinkamai įgyvendinti savo sutartines prievoles, jas įgyvendinant bendradarbiauti ir kooperuotis įpareigoja ir Civilinio kodekso 6.38 ir 6.200 straipsniuose įtvirtinti prievolių ir sutarčių vykdymo principai.

Lietuvos banko vertinimu, susiklosčiusi padėtis, kai po pirmosios turto apžiūros draudikui buvo nurodyta, kad spintelės buvo atnaujintos 2019 metais (ir ši aplinkybė yra reikšminga sprendžiant dėl draudimo būdo bei apskaičiuojant draudimo išmoką), o atnaujinimas grindžiamas dokumentu, kurį draudikas vertino ir gavo duomenų, keliančių abejonių dėl dokumento autentiškumo, tačiau pareiškėja nesuteikia galimybės pakartotinai apžiūrėti turto ir įvertinti realią turto būklę, neatitinka pirmiau minėtų draudimo sutarties vykdymo principų. Tai, kad vieną kartą draudiko darbuotojas jau buvo atvykęs į pareiškėjos butą, užfiksavo apgadinius nuotraukose ir užpildė apžiūros dokumentus, nepašalina pareiškėjos pareigos toliau bendradarbiauti su draudiku, ypač tada, kai kyla nesutarimų dėl įvykio priežasčių ir draudimo išmokos dydžio.

Pareiškėja, nesutikdama su draudiko apskaičiuota draudimo išmoka, be kita ko, teigė, jog šiuo atveju nepakanka suremontuoti apgadintų spintelių durelių, nes po remonto nesutaps suremontuotų ir senų spintelių spalvos. Anot pareiškėjos, remontuojant spinteles reikės keisti jų visų išorines dalis (dureles), o draudikas turės atlyginti ir visų durelių keitimo išlaidas. Iš bylos duomenų matyti, kad pareiškėja, iš pradžių pateikusi draudikui savo pačios parengtą baldų komplekto (įskaitant stalviršį) remonto sąmatą, kurioje numatyta 590,13 Eur spintelių remonto kaina (536,48 Eur dalių (jų pagaminimo) kaina ir 53,65 Eur už montavimo darbus), vėliau pateikė sąmatą, kurioje nurodyta virtuvės spintelių remonto kaina siekė jau 1 743,98 Eur (1 429,49 Eur už reikalingas dalis (jų pagaminimą) ir 314,49 Eur už montavimo darbus). Patikslintoje sąmatoje nurodytos tokios pozicijos kaip virtuvės spintelių karkaso gamyba (2 vnt.), virtuvės spintelių durelių gamyba (8 vnt.), vidinė baro plokštė. Būtent gavęs šią sąmatą, draudikas pasiteiravo, kas ją parengė, o pareiškėja paaiškino, kad sąmatas rengė ji pati.

Lietuvos banko vertinimu, pateikta patikslinta sąmata neleidžia daryti išvadų dėl didesnės apimties remonto būtinybės, palyginti su tuo, su kuriuo sutiko draudikas ir buvo nurodytas pirminėje pareiškėjos parengtoje sąmatoje. Visų pirma atkreiptinas dėmesys į tai, kad pareiškėja patikslintą sąmatą sudarė pati, kaip teigė, remdamasi specialisto nurodytais duomenimis, tačiau byloje nėra jokių duomenų, kad nebūtų galima pagaminti tokios pačios spalvos durelių fasado ir yra būtina keisti visų spintelių, net ir viršutinių, dureles. Pažymėtina ir tai, jog byloje nėra duomenų, kad apgadintų durelių fasado atspalvis ar kitos savybės būtų išimtinės, tokios, kurių negalima atkartoti pagaminant tik kelias reikalingas dalis. Iš byloje pateiktų nuotraukų vizualiai matyti, kad spintelės yra šviesaus (balto) atspalvio, be papildomų puošybos ar panašių elementų, todėl teiginiai, kad suremontuotos durelės skirtųsi nuo kitų baldų komplekto durelių, laikytini subjektyvia pareiškėjos nuomone. Be to, atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad, pagal Taisyklių 133.33 papunktį, draudikas neatsako už spalvos, atspalvio ar kokybės neatitikimus tarp suremontuotos ir likusios pastato, buto, daikto dalies, t. y. draudikas neturi pareigos užtikrinti, kad suremontuoto turto atspalvis ar kokybė būtų visiškai identiški, palyginti su likusia daikto (šiuo atveju baldų komplekto) dalimi.

Atmestini kaip nepagrįsti ir pareiškėjos teiginiai, kad draudikas privalėjo vadovautis jos pateikta patikslinta sąmata, nes pirmoji sąmata buvo tokio paties formato ir ji draudikui tiko. Lietuvos banko vertinimu, visų pirma svarbu yra tai, kad antroji (patikslinta) sąmata yra susijusi su remonto darbų apimties išplėtimu, o ne su joje nurodytomis remontui reikalingų dalių ir detalių kainomis. Tai, kad draudikas sutiko su pirmine pačios pareiškėjos parengta sąmata ir apskaičiavo draudimo išmoką pagal joje nurodytas kainas, neįpareigoja draudiko besąlygiškai sutikti su kitais paties draudėjo ar naudos gavėjo (šiuo atveju pareiškėjos) parengtais dokumentais, kuriuose nurodomas kitoks remonto mastas ar kaina. Draudikas turi teisę vertinti

tokių dokumentų turinį, atsižvelgti į dokumentą parengusio asmens kvalifikaciją, juose nurodytų kainų pagrįstumą ar atitiktį realiai rinkos padėčiai, taip pat kitas aplinkybes ir apskaičiuoti ne bet kokią, o pagal konkrečią draudimo sutartį draudėjui ar naudos gavėjui priklausančią draudimo išmoką.

Įvertinus bylos duomenis nustatyta, kad draudiko turimi duomenys neleido įsitikinti spintelių atnaujinimo faktu, nebuvo įrodytas ir platesnės, nei reikia suremontuoti konkrečioms apgadintoms spintelių dalims, remonto apimties poreikis, todėl daroma išvada, kad draudiko sprendimas apskaičiuoti draudimo išmoką pagal draudimo likutine verte sąlygas, atsižvelgiant į apgadintų spintelių dalių remontą, yra pagrįstas. Vis dėlto svarbu tai, kad nustatytos aplinkybės nepaneigia pareiškėjos teisės teikti draudikui objektyvius duomenis dėl kitokio, nei nustatyta, remonto masto ir kainų ir teikti naujus prašymus.

Dėl draudiko sprendimo stalviršio apgadinimus (nenusivalančią dėmę) pripažinti nedraudžiamuoju įvykiu pagrįstumo

Pažymėtina, kad tarp šalių nėra ginčo dėl to, kad pareiškėjos buto virtuvės baldų komplekto „L“ raidės (su papildomais užlinkimais) formos stalviršio galinėje dalyje yra apgadinimų, t. y. ant paviršiaus yra dėmė, kuri, kaip teigė pareiškėja, nenusiplauna. Draudiko teigimu, už nustatytą stalviršio apgadinimą draudimo išmoka neturi būti mokama, nes jo negalėjo pažeisti nuo kriauklės atitekėjusios nuotekos, be to, nepasireiškė jokios kitos turto draudimu apdraustos rizikos, t. y. nenutiko įvykis, už kurį draudikas turėtų pareigą mokėti draudimo išmoką. Pareiškėja, savo ruožtu, teigė, kad nuotekos ne tik galėjo atitekėti, bet tai ir įvyko, nes lygiu paviršiumi vanduo teka, be to, jeigu jis nebūtų atitekėjęs, o stalviršis būtų išterliotas kitu būdu, tai dėmės ribos būtų lygios. Pareiškėja nurodė, kad draudiko sprendimas yra nepagrįstas, įvykis turi būti pripažintas draudžiamuoju ir draudikas turi išmokėti dėl stalviršio apgadinimų atsiradusią žalą atlyginančią 4 932,30 Eur draudimo išmoką.

Iš bylos duomenų nustatyta, kad draudikas, atsisakydamas mokėti draudimo išmoką už apgadintą stalviršį, laikėsi pozicijos, kad apgadintos stalviršio vietos negalėjo pasiekti vanduo, staiga ir netikėtai ištekėjęs iš vandentiekio vamzdyno (kriauklės), kaip tai nurodyta Taisyklių 45.1 papunkčio a punkte. Tokį sprendimą draudikas, be kita ko, grindė dėmės ir virtuvės kriauklės pozicijomis viena kitos atžvilgiu.

Vizualiai įvertinus byloje pateiktas virtuvės baldų komplekto, kriauklės ir stalviršio dėmės nuotraukas, matyti, kad tarp kriauklės ir dėmės ant stalviršio yra gana didelis atstumas, jos vizualiai lokalizuotos skirtingose pusėse esančiuose vientiso stalviršio trečdaliuose. Iš nuotraukų taip pat matyti, kad stalviršis, vedantis nuo kriauklės iki dėmės vietos, kelis kartus keičia kryptį, t. y. bent tris kartus pasisuka, vizualiai vertinant, apie 90 laipsnių kampu. Tarp kriauklės ir dėmės taip pat per beveik visą stalviršio plotą įmontuota viryklė, taip pat stovi kiti buitiniai prietaisai. Lietuvos banko nuomone, įvertinus dėmės ir kriauklės, iš kurios, kaip teigiama, veržėsi nuotėkos, vietas, tarp jų esantį atstumą, įmontuotą ir ant stalviršio pastatytą kitą techniką, galima pagrįstai abejoti, ar dėmė ant lygaus stalviršio galėjo atsirasti dėl iš kriauklės tekėjusių nuotėkų. Papildomai atkreiptinas dėmesys, kad kitose, arčiau kriauklės esančiose stalviršio vietose panašių dėmių nebuvo užfiksuota, byloje esančiose nuotraukose panašių dėmių nesimato ir ant sudrėkusių bei sugadintų spintelių plokščių.

Iš bylos duomenų matyti, kad, pareiškėjai pateikus nuomonę, kad dėmė negalėjo atsirasti kitomis aplinkybėmis ir atsirado dėl iš kriauklės atitekėjusio vandens, draudikas, siekdamas pakartotinai įvertinti tokią dėmės atsiradimo priežasties galimybę, 2021 m. spalio 27 d. pavedė UAB „SMART CLAIMS“ atlikti pakartotinę turto apžiūrą, kartu paaiškino, kad bus reikalinga ekspertinė nuomonė dėl įvykio priežasties, tačiau, kaip buvo minėta pirmiau, apžiūra nebuvo atlikta pareiškėjai su tuo nesutikus, t. y., draudikui pateikus pretenziją dėl dėmės atsiradimo aplinkybių vertinimo, jam (jo partneriams) nebebuvo suteikta galimybė įvertinti pareiškėjos nurodytų aplinkybių realumo faktinės apžiūros metu. Siekdamas išsiaiškinti, dėl kokių priežasčių galėjo atsirasti dėmė, draudikas papildomai kreipėsi į UAB „AcrylicStone LT ir gavo atsakymą, jog galima įtarti, kad ant stalviršio buvo užpilta cheminių, spirituotų skysčių ar panašių medžiagų.

Lietuvos banko vertinimu, neturėdamas galimybės įsitikinti, kad dėmė ant stalviršio galėjo atsirasti dėl per stalviršį neva nutekėjusių nuotėkų, draudikas pagrįstai nekeitė sprendimo įvykį laikyti neatitinkančiu vandens rizikos draudimo sąlygų ir nemokėti draudimo išmokos, atlyginančios stalviršiui padarytą žalą.

Kaip minėta pirmiau, pareiškėjos turtiniai interesai, susiję su namų turtu, yra apdrausti draudimo variantu „MIDI“ ne tik nuo vandens, bet ir nuo kitų rizikų: ugnies, gamtinių jėgų,

vandens prasiskverbimo pro pastato konstrukcijas, vagystės su įsilaužimu ir vandalizmo po įsilaužimo, plėšimo, vagystės iš aptverto sklypo teritorijos, trečiųjų asmenų veiklos, dužimo ir skilimo, medžio užvirimo, transporto priemonės atsitrenkimo, elektros prietaisų gedimų dėl elektros įtampos svyravimų, vidinių gedimų, dėl draudžiamųjų įvykiu atsiradusių nuostolių ir papildomų išlaidų draudimo vietai po draudžiamąjį įvykiu sutvarkyti. Vis dėlto nėra žinomos galimos stalviršio apgadinimų atsiradimo priežastys, atitinkančios nors vienos iš nurodytų rizikų draudžiamųjų įvykių sąlygas.

Draudikas prisiėmė ne visų, o tik draudimo liudijime ir Taisyklėse apibrėžtų ir šalių sudarytai Turto draudimo sutarčiai taikytinų rizikų atsiradimo tikimybę, todėl, nenustačius visumos sąlygų, suponuojančių pagrindą įvyki pripažinti draudžiamuoju (atitinkamai ir mokėti draudimo išmokos), pareiškėjos reikalavimas rekomenduoti draudikui mokėti draudimo išmoką, atlyginančią stalviršio remonto išlaidas, laikytinas nepagrįstu.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimus.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis